

УКРАЇНА

(19) UA (11) 50531 (13) U
(51) МПК (2009)
G01N 33/487

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ФАЦІЙНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ВЕГЕТАТИВНОГО ТОНУСУ

1

2

(21) u200913722

(22) 28.12.2009

(24) 10.06.2010

(46) 10.06.2010, Бюл.№ 11, 2010 р.

(72) ТАНАНАКІНА ТЕТЯНА ПАВЛІВНА, МОДНА
ЮЛІЯ МИКОЛАЇВНА, БОЛГОВ ДМИТРО МИХАЙ-
ЛОВИЧ, БУЛКІНА НАТАЛІЯ ЕДУАРДІВНА, ГЛЄ-
БОВ ОЛЕКСІЙ МИХАЙЛОВИЧ, САВІНКОВ СЕРГІЙ
СЕРГІЙОВИЧ

(73) ТАНАНАКІНА ТЕТЯНА ПАВЛІВНА, МОДНА
ЮЛІЯ МИКОЛАЇВНА, БОЛГОВ ДМИТРО МИХАЙ-
ЛОВИЧ, БУЛКІНА НАТАЛІЯ ЕДУАРДІВНА, ГЛЄ-

БОВ ОЛЕКСІЙ МИХАЙЛОВИЧ, САВІНКОВ СЕРГІЙ
СЕРГІЙОВИЧ

(57) Спосіб фаційного визначення вегетативного
тонусу, що полягає в отриманні фації слини шля-
хом нанесення дозатором на знежирене предмет-
не скло краплі нестимульованої змішаної слини
об'ємом 10 мл, яку висушують в термостаті протя-
гом 6 годин при температурі 25 °С, фотографуван-
ні фації під мікроскопом та оцінюванні типу мікрок-
ристалізації, який **відрізняється** тим, що за
отриманою мікроскопічною картиною фації слини
визначають тип вегетативного тонусу людини.

Існує спосіб дослідження біологічних рідин ме-
тодом клиноподібної дегідратації (Шабалин В.Н.,
Шатохіна С.Н. Клиническая кристаллография:
становление, проблемы, перспективы // Кристал-
лографические методы исследования в медицине:
Сб. науч. тр. I Всеросс. научно-практ. конф. - М.,
1997. - С. 3-9). На основі цього методу запропоно-
ваний «Спосіб оцінки состояния гомеостаза»
(Шабалин В.Н., Шатохіна С.Н., Шабалин В.В.
Способ оценки состояния гомеостаза. - Патент РФ
№ 2147124). Недоліком способу є неможливість
визначення типу вегетативного тонусу.

Задачею корисної моделі є створення нового
експрес-методу визначення вегетативного тонусу,
який дозволить об'єктивно та в скорочений час
встановити до якого вегетативного типу належить
конкретна людина.

Цей спосіб надає можливість виявити адапта-
ційний резерв певної фізіологічної системи, про-
гнозувати стан «передхвороби» і на ранній стадії
визначити спосіб та своєчасно забезпечити профі-
лактику захворювання та здійснити контроль над
ефективністю лікувальних заходів.

Спосіб фаційного визначення вегетативного
тонусу полягає в наступному: спочатку нестиму-
льовану змішану слину, яку отримують шляхом
спльовування в пробірку протягом 15 хвилин не
раніше ніж через 2 години після їжі, наносять на
знежирене предметне скло дозатором (крапля
слини об'ємом 10μl). Потім ця слина висушується
в термостаті протягом 6 годин при температурі
25°C. Таким шляхом отримуємо суху плівку (фа-

цію). Фацію розміщують на морфометричному
комплексі, який складається з мікроскопа Olympus-
BX41, цифрового фотоапарата Olympus5050Z та
персонального комп'ютера на базі процесора
Athlon XP 2200 + с 512МБ та фотографують.

Запропонований спосіб пояснюється наступ-
ними зображеннями: на першому зображенні
(Fig.1) видно чіткий малюнок видовжених криста-
лопризматичних структур, що зрослись між собою,
по всій поверхні фації. Це характеризує I тип мік-
рокристалізації, що притаманно для парасимпто-
нічного типу вегетативного тонусу.

На другому зображенні (Fig.2) видно, що в
центрі фації знаходяться окремі дендритні криста-
лопризматичні структури менших розмірів, ніж при
I типі. Це характеризує II тип мікрорісталізації та
притаманно для нормотонічного типу вегетативно-
го тонусу.

На третьому зображенні (Fig.3) видно, що по
всій поверхні фації розташовується велика кіль-
кість ізометричних кристалічних структур неправи-
льної форми. Така картина характеризує III тип
мікрорісталізації та притаманна для симпатико-
тонічного типу вегетативного тонусу.

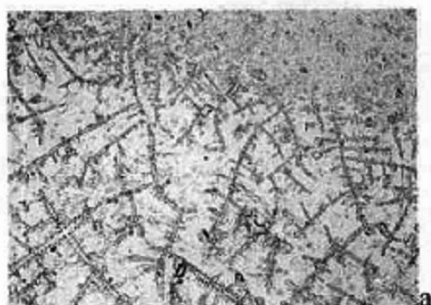
Достовірність описаної вище методики обґрун-
товується результатами досліджень, під час яких
паралельно із визначенням вегетативного тонусу
запропонованим способом (дослідна група 130
чоловік), проводили визначення вегетативного
типу по індексу Кердо та по тест-опитувальникам.
У 98% досліджуваних тип вегетативного тонусу
визначений фаційним способом співпадав з ре-

(19) UA (11) 50531 (13) U

зультатами відомих раніше методик. Проте тест-опитувальники мають ряд недоліків, як зі сторони досліджуваного - суб'єктивні симптоми, так і дослідника - суб'єктивізм оцінюваних симптомів. В результаті створюється суб'єктивна оцінка двох осіб (лікар-пацієнт). При оцінюванні по індексу Кердо виникають труднощі точної реєстрації артеріаль-

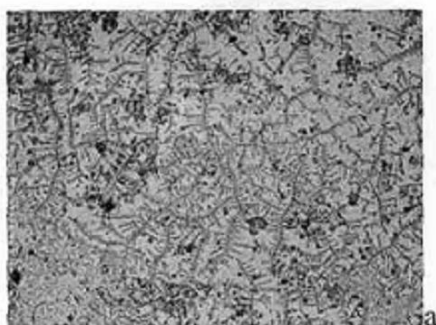
ного тиску (похибка при вимірюванні), добове коливання показників АТ та гіпертензивна реакція пацієнта на саму процедуру.

Отже, запропонований спосіб фаційного визначення вегетативного тону дає можливість нівелювати суб'єктивний фактор та в скорочений час визначити тип вегетативного статусу людини.

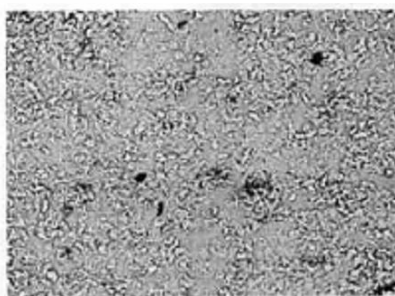
а - центр краплі; б - периферія краплі.

Фіг.1

а - центр краплі; б - периферія краплі.

Фіг.2

Фіг.3